

Uppdragsbeskrivning för stärkt arbete med SIP i Västra Götaland

Syfte/Förväntade effekter

Samordnad individuellt plan(SIP) ska erbjudas och upprättas för alla personer som har behov av samordnade insatser. Tydlighet ska finnas inom samtliga verksamheter inom Västra Götaland när och hur SIP upprättas samt vilka stöd som finns att tillgå. Patientsäkerheten stärks och individen får en tryggare och bättre vård och omsorg. Arbete ska bidra till uppfyllande av satta mål regiongemensamt antagen riktlinje samt länsgemensam handlingsplan för psykisk hälsa i Västra Götaland.

Uppdrags-/projektbeskrivning

Stödja och utveckla arbetet med SIP i Västra Götaland såväl strategiskt som praktiskt för att tillse att alla personer med behov av en SIP erbjuds att sådan upprättas

Bakgrund

”Uppdrag psykisk hälsa” är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Syftet med överenskommelsen mellan SKL och Socialdepartementet 2016 är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Detta görs med målsättningen att befolkningen ska erbjudas individ- och behovsanpassade samt effektiva insatser av god kvalitet när det gäller området psykisk hälsa. Som en del av den nationella överenskommelsen har en länsgemensam analys och handlingsplan för psykisk hälsa i Västra Götaland tagits fram¹. Det har skett gemensamt för Västra Götalandsregionen (VGR), de 49 kommunerna via kommunalförbunden och VästKom samt Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg och Västra Götaland (NSPHiG). Den gemensamma arenan är vårdsamverkan regionalt, delregionalt och lokalt.

Den länsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa i Västra Götaland följer samma fokusområden som regeringens:

1. Förbyggande och främjande arbete
2. Tillgängliga tidiga insatser
3. Enskildas delaktighet och rättigheter
4. Utsatta grupper
5. Ledning, styrning och organisation

Sedan 1 januari 2010 finns i lagstiftningen, SoL och HSL, bestämmelser om att kommun och landsting ska upprätta en SIP när en person har behov av insatser från båda huvudmännen. I Västra Götaland finns en länsgemensam riktlinje och mall för SIP. I februari 2015 beslutade LiSA-gruppen (nuvarande Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG) att rekommendera huvudmännen att implementera och använda riktlinjen med tillhörande material i verksamheternas gemensamma arbete med SIP.

Inom Västra Götaland finns även överenskommelse för samverkan vid in- och utskrivning från slutenvård och sjukvård. Samverkan vid utskrivning är den lag som reglerar in- och utskrivningsprocessen för personer som har behov av insatser efter utskrivning från slutenvården. Syftet med den nya lagen är att patientens övergång från slutenvård till öppenvård ska vara trygg och säker. Processen inkluderar även erbjudande om samt upprättande av SIP.

Riktlinjen för SIP omfattar samtliga målgrupper oavsett ålder, diagnos, funktionsförmåga eller behov.

De mål som berörs i handlingsplanen för psykisk hälsa är;

Mål 3:1 för vuxna i den läns gemensamma handlingsplanen; Personer som har behov av samordnade insatser ska ha en SIP. Sedan 2010 är det lagstiftat, både i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, att kommun och landsting ska upprätta en samordnad individuell plan (SIP) när en person har behov av insatser från båda huvudmännen. En SIP säkerställer att den enskilde får sina behov tillgodosedda när flera aktörer ansvarar för insatser. En SIP gör den enskilde och närståendedelaktiga i planeringen av insatser från hälso- och sjukvård och socialtjänst och ansvarsfördelningen blir tydlig. SIP är också ett bra verktyg för samordning mellan verksamheter inom en huvudman.

Mål 3:1 för barn och unga i den läns gemensamma handlingsplanen; Barn och unga som har behov av samordnade insatser ska ha en SIP/Västbusplan. Sedan 2010 är det lagstiftat, både i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, att kommun och landsting ska upprätta en samordnad individuell plan, SIP, när en person har behov av insatser från båda huvudmännen. I Västra Götaland finns Västbus riktlinjer och en motsvarande Västbusplan framtagen för barn och unga. En SIP/Västbusplan gör den enskilde och närstående delaktiga i planeringen av insatser från hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola och ansvarsfördelningen blir tydlig. SIP är också ett bra verktyg för samordning mellan verksamheter inom en huvudman.

Användningen av SIP har gått långsamt i Västra Götaland trots framtagna riktlinjer och mallar samt utbildningsåtgärder inom olika vårdssamverkansområde eller lokalt i kommuner. Det är inte unikt för Västra Götaland och en del utvecklingsarbete pågår nationellt för att stödja bl.a. tillgänglighet för brukaren via IT-stöd.

Konsekvenser

Patienter i behov av samordnade insatser ska erbjudas möjligheten att få en SIP. Patientfokus behöver öka där vården samlas och koordinerar sig runt den enskilde. SIP och frågor kopplade till området behöver hanteras i ett sammanhang och i de processer där erbjudandet av SIP är en naturlig del. På så sätt förväntas att förståelsen för och användningen av SIP kunna öka och utvecklas tillsammans med verksamheten, hela tiden med fokus utifrån den enskildes behov.

I det fall uppdraget inte genomförs finns stor risk för att användningen av SIP fortsatt går långsamt i Västra Götaland med följderna att personer med behov av samordnade insatser inte får det stöd man behöver. Västra Götaland uppfyller inte de lagkrav som finns och brister i sitt hälso- och sjukvårdsuppdrag. Verksamheten kommer inte igång och ställer om ordentligt till nya arbetssätt och har fortsatt patientsäkerhetsrisker då helhetsgreppet saknas.

Organisation

Styrgruppen för läns gemensam handlingsplan psykisk hälsa är styrgrupp. Arbetsgrupp utgörs av processledare för handlingsplan psykisk hälsa samt samverkan vid in och utskrivning. Samarbetet sker med funktionskoordinatorer inom samordnad vård och omsorg samt med utvecklare för brukarmedverkan. Delregionala vårdssamverkansarenaer i enlighet med de uppbyggda grupper och strukturer som finns.

Information om uppdraget publiceras på www.vardsamverkan.se

Omfattning och avgränsning

- Stötta utvecklingsarbete och driva på användning av SIP såväl strategiskt som praktiskt
- Stödja individens behov av SIP med utgångspunkt i [rapport om sip för den enskilde](#)
- Se över och utveckla befintligt utbildningsmaterial, lathundar och manualer
- Stödja och koordinera utsedda representanter från vårdssamverkan/verksamheten för ökad användning av SIP
- Delta i regional vårdssamverkansgrupp för processledarna från respektive vårdssamverkansarena
- Sammankallande i arbetsgrupp beskriven under organisation
- Koordinera utbildningar inkluderande praktiska moment
- Utvärdera och revidera nuvarande rutin
- Identifiera hinder för användning av SIP
- Undanröja hinder för användning av SIP
- Samverka med utvecklare av brukarmedverkan
- I samverkan med funktionskoordinatorer SAMSA driva på utveckling av SIP i befintligt IT-stöd SAMSA
- Stödja ökad användning av SIP i befintligt IT-stöd SAMSA
- Kartlägga pågående arbete och identifiera liknande dokumentation som t.ex. vårdplan
- Omvärldsbevaka regionalt och nationellt utvecklingsarbete

Beroenden och förutsättningar

Nedan ges ett första förslag på beroenden men i uppdraget ingår att identifiera ytterligare beroenden och förutsättningar.

Beroende	Påverkan på uppdraget och hantering av beroendet
FVM	Avstämning bör ske inför kommande utveckling
SAMSA	Avstämning och koordinering för anpassning av rutiner samt fortsatt optimering och utveckling av SIP-modul i IT-stödet
1177/Inera	Nationell utveckling och invånarens primära ingång i hälso- och sjukvårdsfrågor
Vårdsamverkansarenor	Primära samverkansparter

Intressenter och kommunikation

I uppdraget ingår att identifiera intressenter och kommunikationskanaler och ta fram en kommunikationsplan

Tidplan och införande

Uppdraget initieras hösten 2018 och pågår fram till 2019-12-31 med möjlighet till förlängning.

Etapper för avrapporterings sker i samråd med arbetsgrupp

Kostnader och finansiering

Kostnadspost	Kostnad	Kommentar
SIP-koordinator	1 000 000	Samtliga kostnader för anställning, resor, möten och utbildningstillfällen
Utbildning, utveckling och material	300 000 kr	